
The Low Countries. Arts and Society in Flanders and the Netherlands, nr. 14, Rekkem, Ons Erfdeel, 2006, 319 pp., ill., ISBN 90-75862-79-2 | Het thema van het zoals steeds prachtig uitgegeven jaarboek is 'reizen'. De reeks is bedoeld om Engelskundigen de Nederlandstalige cultuur en samenleving te leren kennen. Voor *Wt* signaleren we de voorstelling van de drie belangrijkste (supra-)nationale monumenten in Vlaanderen die de Eerste Wereldoorlog herdenken (door conservator Piet Chielens, *The End of a War. National and Private Monuments commemorating the Great War in Flanders*, pp. 121-135), nl. de Britse Menenpoort in Ieper, het Iers Vredespark in Mesen en de IJzertoren in Diksmuide (pp. 125-128). De auteur geeft een eenvoudig overzicht van de genese en geschiedenis van het IJzermonument, dat als (Vlaams-) nationalistisch én supra-nationalistisch (pacifistisch) wordt geduid. De auteur ziet daarbij een tegenspraak tussen de erkenning van het monument door de Vlaamse overheid en de slinkende aanwezigheid tijdens de IJzer-

bedevaart: beide passen mijns inziens echter in het civiele, 'banale' Vlaamse nationalisme dat tijdens het laatste kwart van de twintigste eeuw de overhand neemt. De auteur beschrijft ook de huidige activiteiten rond het monument, zoals de museumfunctie: hij betreurt daarin de luttele referentie aan de collaboratie van het IJzerbedevaartcomité tijdens de Tweede Wereldoorlog, een periode waaraan de auteur wel veel ruimte geeft. Op het einde van zijn artikel pleit Chielens er dan ook voor dat de nationale monumenten, om relevant te blijven, meer dan de simplistische nationale mythen en wereldbeelden te belichamen, ook de complexiteit en contradicties van de geschiedenis dienen te weerspiegelen.

Het jaarboek bevat ook een bijdrage van politicoloog Carl Devos (*Blood or Soil. A Stroll through Belgian Absurdistan*, pp. 115-120) over het Belgische communautaire samenlevingsmodel, "a flat patchwork quilt", zonder centrum, noch periferie, waarin de beslissingen in een soort permanent diplomatiek overleg genomen worden. Het Belgische federalisme is centrifugaal en in essentie bipolair, waarbij de auteur het ironische feit aanstipt dat in de communautaire strijd de Franstaligen het oorspronkelijk Duitse *ius sanguinis* aanvoeren en de Vlamingen het in origine Franse *ius soli* gebruiken. Het thema komt terug in enkele signalementen door Filip Matthijs, achteraan in het jaarboek (pp. 311-313). [Luc Boeva]
